

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania S. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 lutego 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 5 listopada 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. oddala wniosek pełnomocnika skarżącego o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2015 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację S. P. od wyroku z dnia 24 września 2014 r., którym Sąd Okręgowy w T. oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. z dnia 17 grudnia 2013 r. odmawiającej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił: I. naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie, tj.: 1) art. 316 § 1 k.p.c. przez niewzięcie pod uwagę wszystkich istotnych w sprawie okoliczności, a ujawnionych w toku postępowania w chwili zamknięcia rozprawy; 2) art. 328 § 2 w

związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez brak należytego uzasadnienia zaskarżonego wyroku; II. naruszenie prawa materialnego przez błędne zakwalifikowanie niektórych z obowiązków odwołującego się jako niemających związku z bezpośrednim nadzorem pracowników wykonujących pracę w warunkach szczególnych, co skutkowało błędnym przyjęciem, że sam odwołujący się nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Wskazując na powyższe podstawy skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd drugiej instancji, ewentualnie „dodatkowo” o uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji w całości i przekazanie mu sprawy do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono jej oczywistą zasadnością z uwagi na „wskazane przez skarżącego naruszenie przepisów postępowania, połączone z błędnymi ocenami przekładającymi się na naruszenie prawa materialnego”. W ocenie skarżącego, rozważania zamieszczone w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych prowadzą do wniosku, „iż sposób narzucający się rację ma skarżący, kwestionujący stanowisko zajęte przez Sąd Apelacyjny w zaskarżonym wyroku. (...) Co za tym idzie, wskazane przez skarżącego naruszenie przepisów postępowania, połączone z błędnymi ocenami przekładającymi się na naruszenie prawa materialnego, należy uznać za istotne, przemawiające przez to w sposób jasny i bezpośredni za uznaniem wniesionej skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie

występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku

sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność, gdyż w uzasadnieniu wniosku nie wskazuje przepisów prawa, których obraza przez Sąd drugiej instancji miałyby wprost stanowić o wadliwości zaskarżonego wyroku. Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania w podstawach kasacyjnych oraz ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie. Uchodzi również uwadze skarżącego, że w ramach podstawy naruszenia prawa materialnego nie wskazano żadnego przepisu, którego obrazy miałby dopuścić się Sąd drugiej instancji. Tymczasem w przesłance przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność chodzi o naruszenie prawa i jego oczywisty wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. O tym, jakie znaczenie dla wyniku sprawy ma naruszenie przepisów postępowania (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) decyduje w pierwszej kolejności prawo materialne (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2012 r., I UK 371/11, LEX nr 1215127). Oparcie skargi wyłącznie na podstawie naruszenia przepisów postępowania uniemożliwia ocenę, czy naruszenie to w oczywisty sposób stanowi o wadliwości zaskarżonego wyroku.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wniosek pełnomocnika skarżącego w przedmiocie rozstrzygnięcia o kosztach pomocy prawnej podlega oddaleniu, gdyż nie przysługują koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu adwokatowi (radcy prawnemu) za sporządzenie skargi kasacyjnej, w której wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania jest oczywiście bezzasadny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r., II CSK 699/10, OSNC-ZD 2011 nr 3, poz. 72).